अत्राप्युदाहरन्तीमा गाथा गीता ययातिना। याभिः प्रत्याहरेत्कामान् कूर्म्मोऽङ्गानीव सर्व्वशः। ७८०
यदा चायं न बिभेति यदा चास्मान्न बिभ्यति। यदा नेच्छति न द्वेष्टि ब्रह्म सम्पद्यते तदा।
यदा न भावं कुरुते सर्व्वभूतेषु पापकं। कर्म्मणा मनसा वाचा ब्रह्म सम्पद्यते तदा।
विनीतमानमोहस्य वङ्गसङ्गविवर्जितः। तदात्मज्योतिषः साधोर्निर्वाणमुपपद्यते।
इदन्तु शृणु मे पार्थ ब्रुवतः संयतेन्द्रियः। धर्म्ममन्ये वृत्तमन्ये धनमीहन्ति चापरे।
धनहेतोर्य्य ईहेत तस्यानीहा गरीयसी। भूयान्दोषो हि वित्तस्य यश्च धर्म्मस्तदाश्रयः। ७८५
प्रत्यक्षमनुपश्याम त्वमपि द्रष्टुमर्हसि। वर्ज्जनं वर्ज्जनीयानामीहमानेन दुष्करं।
ये वित्तमभिपद्यन्ते सम्यक्तं तेषु दुर्लभं। द्रुह्यतः प्रैति तत्प्राज्ञः प्रतिकूलं यथातथं।
यस्तु सम्भिन्नवृत्तः स्याद्वीतशोकभयो नरः। अल्पेन तुषितो द्रुह्यन् भ्रूणहत्यां न बुध्यते।
दुष्यन्त्याददतो भृत्या नित्यं दस्युभयादिव। दुर्लभं च धनं प्राप्य भृशं दत्त्वाऽनुतप्यते।
अधनः कस्य किं वाच्यो विमुक्तः सर्व्वशः सुखी। देवस्वमुपगृह्यैव धनेन न सुखी भवेत्। ७९०
तत्र गाथां यज्ञगीतां कीर्त्तयन्ति पुराविदः। त्रयीमपाश्रितां लोके यज्ञसंस्तरकारिकां।
यज्ञाय सृष्टानि धनानि धात्रा यज्ञाय सृष्टः पुरुषो रचिता च। तस्मात्सर्व्वं यज्ञ एवोपयोज्यं धनं न कामाय हितं प्रशस्तं।
एतत् स्वार्थे च कौन्तेय धनं धनवतामवर। धाता ददाति मर्त्येभ्यो यज्ञार्थमिति विद्धि तत्।
तस्माद्बुध्यन्ति पुरुषा न हि तत्कस्यचित् ध्रुवं। श्रद्दधानस्ततो लोके दद्याच्चैव यजेत च।
लब्धस्य त्यागमेवाहुर्न भोगं न च सञ्चयं। तस्य किं सञ्चयेनार्थः कार्य्ये ज्यायसि तिष्ठति। ७९५
ये स्वधर्म्मादपेतेभ्यः प्रयच्छन्त्यल्पबुद्धयः। शतं वर्षाणि ते प्रेत्य पुरीषं भुञ्जते जनाः।
अनर्हते यद्ददाति न ददाति यदर्हते। अर्हानर्हापरिज्ञानाद्दानधर्म्मोऽपि दुष्करः।
लब्धानामपि वित्तानां बोद्धव्यौ द्वावतिक्रमौ। अपात्रे प्रतिपत्तिश्च पात्रे चाप्रतिपादनं।
इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्व्वणि राजधर्म्मानुशासनपर्व्वणि युधिष्ठिरवाक्ये षड्विंशोऽध्यायः ॥ २६ ॥
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ अभिमन्यौ हते बाले द्रौपद्यास्तनयेषु च। धृष्टद्युम्ने विराटे च द्रुपदे च महीपतौ।
वसुषेणे च धर्म्मज्ञे धृष्टकेतौ च पार्थिवे। तथाऽन्येषु नरेन्द्रेषु नानादेशेषु संयुगे। ८००
न च मुञ्चति मां शोको ज्ञातिघातिनमातुरं। राज्यकामुकमत्युग्रं स्ववंशोच्छेदकारिणं।
यस्याङ्के क्रीडमानेन मया वै परिवर्त्तितं। स मया राज्यलुब्धेन गाङ्गेयो युधि पातितः।
यदा ह्येनं विघूर्णन्तमपश्यं पार्थसायकैः। कम्पमानं यथा वज्रैः प्रेक्ष्यमाणं शिखण्डिना।
जीर्णं सिंहमिव प्रांशुनरसिंहं पितामहं। कीर्य्यमाणं शरैर्द्दीप्तैर्दृष्ट्वा मे व्यथितं मनः।
प्राङ्मुखं सीदमानञ्च रथे पररथारुजं। घूर्णमानं यथा शैलं तदा मे कश्मलोऽभवत्। ८०५
यः सबाणधनुष्पाणिर्य्योधयामास भार्गवं। बहून्यहानि कौरव्यः कुरुक्षेत्रे महामृधे।
समेतं पार्थिवं क्षात्रं वाराणस्यां नदीसुतः। कन्यार्थमाह्वयद्वीरो रथेनैकेन संयुगे।